

TINE SA AVD SØMNA
Saltnesodden 3
8920 SØMNA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Espen Olaf Henriksen, 75531603

Rapport etter tilsyn 15. november 2023

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Tine SA avd. Sømna (virksomhetsnummer: 973 061 739).

Rapporten består av fire deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten lagrer fyringsolje på en tank som mangler oppsamlingsarrangement.
- Avvik 2: Virksomhetens lagertanker for etsende rengjøringsmidler mangler oppsamlingsarrangement.
- Avvik 3: Virksomhetens anlegg for tanklagring oppfyller ikke kravene til merking og dokumentasjon.
- Avvik 4: Virksomheten kan ikke dokumentere at avløpsvann fra vaskehall for tankbiler blir renset slik at oljeinnholdet ikke overstiger 50 mg/L.

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Tine AS avd. Sømna må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren i Nordland en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 28. februar 2023.

Statsforvalteren påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomheten bør gjøre kontrollmålinger av avløpsvolumet for å kvalitetssikre beregningen av årlige utslipp.
- Anmerkning 2: Måleprogrammets omtale av krav til kontrollmåling av oljefyr er ikke oppdatert.
- Anmerkning 3: Virksomheten bør vurdere om beredskapen mot akutt forurensning kan forbedres

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Tine SA avd. Sømna må betale et gebyr på 22 500 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på e-post eller som sikker melding

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfnopost@statsforvalteren.no ved Espen Henriksen eller som sikker melding via <https://skjema.no/SF/melding>. Merk svaret med saksnummer 2006/4450 og tilsynsnummer 2023.103.I.SFNO.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten lagrer fyringsolje på en tank som mangler oppsamlingsarrangement.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 18-6 bokstav c.

Beskrivelse av krav

Forurensningsforskriften kap. 18 gjelder for tankanlegg over 2 m³ for farlige kjemikalier eller farlig avfall og over 10 m³ for petroleumsprodukter. § 18-6 c krever at tanken skal ha et oppsamlingsarrangement, eventuelt i form av at tanken har dobbel vegg.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Dere lagrer fyringsolje på en ståltank som rommer 20 m³. Tanken har ikke dobbel vegg eller annet oppsamlingsarrangement. I vår inspeksjonsrapport av 12.1.2017 informerte vi om at kravet om oppsamlingsarrangement som ble innført i 2014 med en overgangsperiode på fem år for eksisterende tanker. Videre påpekte vi da at dere måtte ha oppsamlingsarrangementet planlagt og bygget slik at dette er klart til bruk når overgangsperioden utløper 31.12.2018.

Dere opplyste under tilsynet at tanken er eid av brenselleverandøren. All den tid tanken er tilkoblet anlegget hos dere, så vil vi regne Tina SA avd. Sømna som den ansvarlige for tanklagringen, uavhengig av hvem som eier tanken. Det er mer enn fire år siden overgangsperioden utløp. Lagring av petroleumsprodukt i tank over 10 m³ uten oppsamlingsarrangement er dermed ikke lenger tillatt.

Vi anmerker også at spillpøsen (bøtta som skal samle opp spill under påfylling) ikke var på plass da vi inspiserte tanken. Det var spor av dieselsøl under påfyllingsrøret.

Avvik 2: Virksomhetens lagertanker for etsende rengjøringsmidler mangler oppsamlingsarrangement.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forurensningsforskriften § 18-6 bokstav c.

Beskrivelse av krav

Forurensningsforskriften kap. 18 gjelder for tankanlegg over 2 m³ for farlige kjemikalier eller farlig avfall og over 10 m³ for petroleumsprodukter. § 18-6 bokstav c krever at tanken skal ha et oppsamlingsarrangement, eventuelt i form av at tanken har dobbel vegg.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I og utenfor vaskehallen for tankbiler har dere to tanker som hver rommer 15 m³ av etsende rengjøringsmidler. I tanken som står utendørs har dere produktet Horolith N2, som har et høyt innhold av salpetersyre. Tanken som står innendørs inneholder produktet Mip SCA, som har et høyt innhold av natriumhydroksid. Begge produktene er etsende stoffblandinger som er klassifisert etter CLP-forordningen, det vil si at de skal ha piktogram (faremerke) og at de må regnes som farlige kjemikalier som er omfattet av bestemmelsene i forurensningsforskriftens kapittel 18 om tanklagring.

Det var ikke noe oppsamlingsarrangement rundt tankene, og de har heller ikke dobbel vegg. Den ene tanken står innendørs, men et eventuelt større utslipp vil kunne renne ut gjennom sluk i gulvet. Lagringen oppfylder dermed ikke forurensningsforskriftens krav til sikring av tanker med farlige kjemikalier.

Avvik 3: Virksomhetens anlegg for tanklagring oppfylder ikke kravene til merking og dokumentasjon.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forurensningsforskriften §§ 18-4 og 18-6 bokstav g.

Beskrivelse av krav

Kravene til miljørisikoanalyse for tanklagring omfattet av kapittel 18 i forurensningsforskriften er gitt i § 18-4. Her heter det blant annet at analysen skal *omfatte alle forhold ved tanklagringen i virksomheten, så som tanker, tilknyttet utstyr, installasjoner, aktiviteter/ operasjoner og eventuelle eksterne påvirkninger, som kan medføre fare for forurensning til vann, grunn og luft. Miljørisikoanalysen skal også omfatte en vurdering av sårbarheten til miljøet som kan bli berørt av forurensning fra tanklagringen.*

Kravene til forebyggende tiltak er gitt i § 18-6. Bokstav g stiller krav om merking: *Tanker og rør skal merkes med innhold og annen relevant informasjon på godt synlige steder. Merkingen skal være tydelig og lett forståelig både for personell som arbeider i bedriften og for eksternt beredskapspersonell.*

Relevant informasjon på merking av rør og tanker er stoffets navn, eventuelle faresymboler, flyt-retning (i rør), temperatur og overtrykk. Merkingen skal tåle fysiske og klimatiske påvirkninger. Dere

bør også være oppmerksomme på mer spesifikke merkekrav i arbeidsplassforskriften (Arbeidstilsynet) og forskrift om farlige stoffer (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap). I henhold til § 18-8 skal den ansvarlige for lagringen til enhver tid kunne dokumentere at kravene i dette kapitlet er oppfylt.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Når det gjelder miljørisikoanalyse, så har dere har nevnt muligheten for utslipp fra lagertanker i miljørisikovurderinga for anlegget. Dere har imidlertid ikke oppfylt kravet om *en vurdering av sårbarheten til miljøet som kan bli berørt av forurensning fra tanklagringen*. Risikovurderinga som dere la fram i inspeksjonsmøtet var ganske kortfattet og så heller ikke ut til å omfatte *alle forhold ved tanklagringen i virksomheten*, som er kravet i forurensningsforskriften § 18-4.

Både oljetanken og tankene med etsende rengjøringsmidler manglet nødvendige faresymboler, men det hang et datablad med synlig faresymbol på tanken for Mip SCA. Under inspeksjonen kontrollerte vi ikke om rørene fra tankene var merket. Tankene med rengjøringsmiddel var merket med produktnavn, men oljetanken var bare merket med teksten «Fyring».

Vi anbefaler at dere gjennomgår Miljødirektoratets veiledning til tankforskriften¹ og sjekker at dere har nødvendig dokumentasjon også for de krav i kapittel 18 om tanklagring som ikke ble kontrollert i dette tilsynet. Dette gjelder blant annet dokumentasjon av beredskap, overvåking og rutiner for drift og vedlikehold.

Avvik 4: Virksomheten kan ikke dokumentere at avløpsvann fra vaskehall for tankbiler blir renses slik at oljeinnholdet ikke overstiger 50 mg/L.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for TINE meieriet Sømna av 16. februar 2018, vilkår 3.3

Beskrivelse av krav

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder og vaskehall eller lignende skal renses tilfredsstillende jf. forurensningsforskriftens kapittel 15, slik at maksimalnivå ikke overstiger en konsentrasjonsgrense på 50 mg/liter.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Dere har en hall der tankbilene blir tømt og vasket. Vaskevann fra bilenes melketanker blir håndtert sammen med vaskevann fra øvrig produksjonsutstyr i meieriet. Vaskevann fra utvendig vask av bilene går ut til en utendørs kum. Dere har i forbindelse med tidligere tilsyn gjort rede for at kummen har et sandfang. I møtet kunne dere ikke bekrefte eller avkrefte om kummen inneholder en oljeutskiller.

Dokumenter presentert i inspeksjonsmøtet viser at dere har gjennomført kontrollmålinger av olje (hydrokarboner i spekteret C10-C40) i avløpsvann. Målingene var imidlertid gjort på prøver tatt fra annet avløpsvann, og ikke på prøver av avløpsvannet fra utvendig vask av tankbiler.

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/industri/for-naringsliv/veiledning-til-tankforskriften/>

I forbindelse med tilsyn i 2009 og 2020 har dere opplyst at sand fra sandfang knyttet til vaskehall har blitt levert til Hovøya slamlagune i Brønnøy kommune, og at slammet ikke har blitt ansett som farlig avfall. Dette har tidligere ikke blitt fulgt opp fra vår side. Vi viser til Miljødirektoratets faktaark *Drift av oljeutskillere*² og gjør oppmerksom på at sand og slam fra oljeutskillere som hovedregel må behandles som farlig avfall med avfallstoffsnummer 7022 (oljeforurenset masse).

Anmerkning 1: Virksomheten bør gjøre kontrollmålinger av avløpsvolumet for å kvalitetssikre beregningen av årlige utslipp

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I tilsynsmøtet forklarte dere hvordan dere beregner årlige utslippsmengder ut fra vannforbruket gjennom året. Dere har også en flow-måler som kan måle avløpsvolumet. Etter utslippstillatelsens vilkår 11.2 skal dere vurdere usikkerhetsbidragene til de forskjellige trinnene i målingen av utslipp. Vurderingene av usikkerhet bør være beskrevet i programmet for utslippskontroll (se vilkår 11.4). Dere bør vurdere om flow-målinger av avløpsstrømmen kan brukes til å redusere usikkerheten i beregningen av årlig utslipp.

Anmerkning 2: Måleprogrammets omtale av krav til kontrollmåling av oljefyr er ikke oppdatert.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

I måleprogrammet har dere en henvisning til bestemmelser i forurensningsforskriftens kapittel 27 om utslipp til luft fra mellomstore forbrenningsanlegg. Dette kapittelet ble oppdatert i juni 2021, og henvisningen i måleprogrammet for Tine Sømna er ikke lenger riktig.

Ut fra informasjonen vi fikk i inspeksjonsmøtet, har dere et forbrenningsanlegg som er drift mindre enn 500 timer per år. Det innebærer at utslippsgrensene gitt i § 27-10 ikke gjelder. Kravet til utslippsmålinger er gitt i § 27-14, som viser til kapittelets vedlegg 3. Ut fra dette skal det gjøres måling av karbonmonoksid (CO) minst hver gang 1500 driftstimer har gått, og uansett ikke sjeldnere enn hvert femte år.

Anmerkning 3: Virksomheten bør vurdere om beredskapen mot akutt forurensning kan forbedres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Ifølge utslippstillatelsens vilkår 10.3 skal dere, om nødvendig, vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Forurensningsforskriftens kapittel 18 om tanklagring stiller også krav om etablering av nødvendig beredskap.

Vi anbefaler dere å vurdere nærmere om dere har muligheter til å forbedre beredskapen mot akutt forurensning. I de tre foregående årene har dere hatt et par hendelser der flere kubikkmeter

² Faktaark M-30 | 2013, tilgjengelig fra <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2014/juni-2014/drift-av-oljeutskillere/>

produkter har gått til utslipp gjennom sluk. Dere kan vurdere om det finnes muligheter for anordninger som kan stenge sluker på kort varsel, slik at akutte utslipp i produksjonshallen kan stoppes og samles opp. Dere bør også vurdere om dere kan forbedre virksomhetens evne til å begrense og fange opp mulige utslipp fra tanklagring av diesel og konsentrerte vaskemidler.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren vedtar at Tine SA avd. Sømna må betale et gebyr på 22 500 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 27. oktober 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage på vedtak om gebyr

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Statsforvalteren i Nordland innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Tine SA avd. Sømna sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens frekvens- og risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren i Nordland deltok

- Ingrid Austerheim
- Espen Henriksen

Kontaktperson hos Tine SA avd. Sømna

- Randi Einarsen

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Tine SA avd. Sømna ble kontrollert under tilsynet:

- Tine SA avd. Sømna

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert:

- Utslipp til vann og luft
- Håndtering av avfall og kjemikalier
- Internkontroll på miljøområdet: risikovurderinger, rutinebeskrivelser og avvikshåndtering

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Utslippstillatelse til Tine Meieriet Sømna av 16.2.2018

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren i Nordland innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og våre nettsider.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Espen Olaf Henriksen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Sømna kommune

8920

Sømna